

1 הרי גם קטן שיכול לעלות עם אביו רק מירושלים להר הבית ולא
 2 יותר, חייבים לחנכו בראייה, ואם כן, עד הקא מאן איתיה – עד כאן
 3 מי הביאו, כלומר מי הביא את הקטן הזה מהעיר שגר בה עד
 4 ירושלים, הרי מדובר בקטן שאינו יכול לעלות בלי אמו מרחק
 5 כזה.
 6 מתרצת הגמרא: אמר ליה אבי, עד הקא – עד כאן, מעירו עד
 7 ירושלים, כיון דמתייבא אימיה – שאמו מחויבת למצות שמחה,
 8 וצריכה לשמוח ברגל יחד עם בעלה, שנאמר (דברים יד כו) ושמחת
 9 אתה ובינתך, לכן עולה עם בעלה לירושלים כדי לשמוח עמו, ואם
 10 כן עד ירושלים אייתיתיה אימיה – הביאתו אמו. אבל מכאן ואילך
 11 – מירושלים להר הבית, אין אמו מחויבת לעלות, שהרי נשים
 12 פטורות מראייה, והוא צריך שאביו יעלה אותו, ובה דעת בית
 13 הלל, שאם יכול לעלות ולאחוזו יבדו של אביו מירושלים להר הבית,
 14 חייב אביו להעלותו, ואי לא, פטור.
 15 הגמרא דנה במחלוקת בית שמאי ובית הלל שהוכרה: השיב רבי
 16 תת [במקום] בית הלל לדברי – על דברי בית שמאי, האומרים
 17 שקטן שאינו יכול לרכוב על כתפי אביו ולעלות פטור, הרי נאמר
 18 (שמואל א' א כב) לגבי חנה אמו של שמואל הנביא, ו'חנה לא עלתה,
 19 כי אמרה לאישה עד יגמל הנער והביאתיו', שלא עלתה עם אלקנה
 20 בעלה לרגל למשכן שילה, משום שרצתה להמתין עד שיהיה
 21 שמואל בן שנתיים ויגמל מלינוק. ולפי בית שמאי קשה, והא – הרי
 22 שמואל, דיכול לרכוב על כתפו של אביו הוה – היה, עוד לפני
 23 שמלאו לו שנתיים, שהרי אפילו קטן בן שנה יכול לרכוב על כתפי
 24 אביו, ומדוע לא העלוהו לרגל.
 25 דוחה הגמרא את הקושיא: אמר ליה אביו – אביו של רבי, ולמעשה
 26 תיקשי לך – הרי גם לשיטתך, שאתה מוכיח מכאן כדעת בית הלל,
 27 עדיין יקשה עליך, חנה גופה מי לא מתייבא בשמחה – וכי חנה
 28 עצמה אינה חייבת לשמוח עם בעלה בחג, ומדוע לא עלתה
 29 לשילה כדי לשמוח עם אלקנה. אלא, חנה מפנקתה ויתרתה ויית
 30 ביה בשמואל – ראתה ששמואל מפונק וחלש יותר משאר הקטנים,
 31 וחסא ביה בשמואל לחולשא דאוהא – וחששה לו, שהחולשה
 32 הבאה מחמת הדרך תזיקה ויחלה, ולכן לא עלתה, ואם כן אין
 33 להוכיח מכאן שאינה מחויבת להעלותו.
 34 הגמרא מביאה ספק בענין זה: פגי – הסתפק רבי שמעון, קמן שהוא
 35 היגר, לדברי בית שמאי המחייבים קטן שיכול לרכוב על כתפי
 36 אביו, האם חייב אביו לחנכו בראייה או לא. וסומא – וכן הסתפק
 37 בקטן שהוא סומא, וספק זה הוא לדברי שניהם, בין לבית שמאי ובין
 38 לבית הלל, מהו, האם חייב אביו לחנכו בראייה או לא.
 39 מבררת הגמרא: תיבי דמי – באיזה אופן מדובר. אולימא – אם נאמר
 40 שמדובר בחיגר שאינו יכול להתפשט, וסומא שאינו יכול להתפתח,
 41 דהיינו שאינם יכולים להבריא לעולם, אם כן ודאי שפטורים,
 42 שהרי השתא – עתה שגדול חיגר או סומא פטור, קמן מיבטיא – וכי
 43 בקטן יש להסתפק, הרי הטעם שחייו קטן הוא כדי לחנכו,
 44 שיתרגל לקיים את המצוה כשיגדיל, וקטנים אלו שלא יהיו
 45 מחויבים לעולם, אין צורך לחנכם. לא צריבא, אלא בחיגר שגדול
 46 להתפשט וסומא שגדול להתפתח קודם שיגדילו, בזה הסתפק רבי
 47 שמעון, מאי – מה דינם, האם חייבים לחנכם בראייה, שהרי יתכן
 48 שיבריאו ויהיו חייבים בראייה כשיגדלו, או שאין חייבים, מאחר
 49 שגדול שהוא חיגר או סומא פטור מראייה, ולכן גם בקטן כזה לא
 50 שייכת מצות חינוך.
 51 פושטת הגמרא את הספק: אמר אבי, הכלל הוא שכל חיבא הגדול
 52 מתייבא מדאורייתא – בכל מקום שגדול חייב מהתורה, קמן נמי
 53 מתקיימין ליה מדרבנן – חייבים לחנך גם את הקטן מדרבנן, וכל חיבא
 54 הגדול פטור מדאורייתא, מדרבנן קמן נמי פטור, ולא חייבוהו
 55 חכמים בחינוך. וממילא קטן חיגר או סומא פטור מחינוך, אף אם
 56 עתיד להתרפא, מאחר שגדול חיגר או סומא פטור.
 57 שנינו במשנה: בית שמאי אומרים, הראייה שתי כסף בו' והחגיגה
 58 מעה כסף, ובית הלל אומרים, הראייה מעה כסף והחגיגה שתי
 59 כסף.

60 הגמרא מביאה ברייתא המבארת את טעם המחלוקת: תנו רבנן,
 61 בית שמאי אומרים, הראייה שתי כסף, והחגיגה מעה כסף, משום
 62 שהראייה, שהיא קרבן עולה, עולה כולה לנבחה – קרבה כולה על
 63 המזבח. ככל קרבן עולה, מה שאין בן בקרבן חגיגה, שהוא שלמים,
 64 וחלק ממנו נאכל לבעלים, ולכן העולה חמורה יותר. ועוד טעם
 65 להחמיר בראייה יותר מבחגיגה, שכן מצוינו בעצרת – בקרבנות חג
 66 השבועות, שריפה בהן הפתוב בעולות יותר מפשלמים, ומכאן שיש
 67 להרבות בעולה יותר מבשלמים. ובית הלל אומרים, הראייה מעה
 68 כסף, וחגיגה שתי כסף, משום שחגיגה ישנה לפני הדיבור – קרבנות
 69 שלמים קרבו עוד לפני מתן תורה, שנאמר (שמות כד ה) וישלח את
 70 נערי בני ישראל וגו' ויצחו וזכחים שלמים, וחגיגה היא שלמים,
 71 מה שאין בן בראייה שהיא עולה, וקרבן זה התחדש רק במתן
 72 תורה. ועוד טעם להרבות בחגיגה יותר מבראייה, שכן מצוינו
 73 בקרבנות שהקריבו הנשיאים לחנוכת המזבח אחרי הקמת המשכן,
 74 שריפה בהן הפתוב בפלמים יותר מפעולות, ומכאן שיש להרבות
 75 בשלמים יותר מבעולות.
 76 שואלת הגמרא: ובית הלל, מאי טעמא לא אמרי – מה הטעם שלא
 77 אמרו בבית שמאי, ולא קיבלו את ראיותיהם. משיבה הגמרא: דקא
 78 אמרת – מה שאמרת בדעת בית שמאי שראייה עדיפה משום דעולה
 79 כולה לנבחה, דעת בית הלל שאדרבה, חגיגה שהיא שלמים עדיפה
 80 מראייה שהיא עולה, כיון דאי – שיש בה שתי סוגי אכילות, גם
 81 אכילת מזבח שעולה לגבוה, וגם אכילת אדם שאוכלים הבעלים,
 82 ואילו בעולה יש רק אכילת מזבח. ודקא אמרת נילף מעצרת –
 83 שנלמד מקרבנות חג השבועות, דעת בית הלל שעדיף ללמוד
 84 מהנשיאים, משום שדנין – לומדים קרבן יחיד מקרבן יחיד, ואין דנין
 85 קרבן יחיד מקרבן צבור, והרי ראייה וחגיגה הם קרבנות יחיד, וכן
 86 קרבנות הנשיאים, ואילו כבשי עצרת הם קרבן צבור ובאים
 87 מתרומת הלשכה.
 88 מוסיפה הגמרא ושואלת: ובית שמאי מאי טעמא לא אמרי בבית
 89 הלל. משיבה הגמרא: דקאמרת בדעת בית הלל שחגיגה עדיפה
 90 משום דישנה לפני הדיבור, דעת בית שמאי שראייה, שהיא קרבן
 91 עולה, נמי ישנה לפני הדיבור – גם היא קרבה כבר לפני מתן תורה,
 92 שהרי באותו הפסוק עצמו נאמר (שמות כד ה) ויצעלו עלת. ודקאמרת
 93 נילף מנשיאים, דעת בית שמאי שעדיף ללמוד מקרבנות עצרת,
 94 משום שדנין – לומדים ראייה וחגיגה שהם דבר הנוהג לדורות,
 95 מקרבנות עצרת, שגם הם דבר הנוהג לדורות, ואין דנין ראייה
 96 וחגיגה שהם דבר הנוהג לדורות, מקרבנות הנשיאים, שהם דבר
 97 שאינו נוהג לדורות, אלא נהגו רק בשעתם.
 98 חוזרת הגמרא ומקשה: ובית הלל, מאי שנא חגיגה שאמרו עליה
 99 דישנה לפני הדיבור, ולמדו כן מדבתיב וזכחים שלמים, הרי
 100 עולת ראיה נמי – גם היא היתה לפני מתן תורה, תפתיב – שהרי
 101 נאמר באותו הפסוק ויצעלו עלת.
 102 מתרצת הגמרא: קסברי בית הלל, שהעולה שהקריבו ישראל במדבר
 103 לפני מתן תורה, עולת תמיד הוא – היתה, שהקריבוהו לשם קרבן
 104 תמיד הקרב בכל יום, ואין ללמוד ממנה לעולת ראייה, ועולת
 105 ראייה אכן לא קרבה לפני הדיבור. ובית שמאי סברי, שהעולה
 106 שהקריבו ישראל במדבר, עולת ראיה הוא, שהרי נאמר באותו
 107 ענין (שם כד יא) ויצחו את האלהים, ואם כן גם עולת ראייה קרבה
 108 לפני מתן תורה כמו שלמי חגיגה.
 109 הגמרא מביאה עוד תנאים שנחלקו במחלוקת בית שמאי ובית
 110 הלל: אמר אבי, בית שמאי נרבי אלעזר ורבי ישמעאל, כוליהו סבירא
 111 להו – כל אלו סוברים, שהעולה שהקריבו ישראל במדבר עולת
 112 ראייה הוא. ואילו בית הלל ורבי עקיבא ורבי יוסי הגלילי, כוליהו
 113 סבירא להו, שהעולה שהקריבו ישראל במדבר עולת תמיד הוא.
 114 ומבאר אביי היכן מצאנו בדברי כל אחד מהם שכך הוא סובר: בית
 115 שמאי, הא דאמרו – מה שאמרו, שזהו הטעם שלא סברו בבית
 116 הלל. רבי ישמעאל, דתניא בברייתא, רבי ישמעאל אומר, כללות
 117 נאמרו בפנינו – הרבה כללים של המצוות נאמרו למשה בהר סיני
 118 כשהם סתומים, ולא התפרשו כל הצורך,

58 שאותם השלמים שהקריבו הבכורים לפני הר סיני, נקראו שלמי
 59 חגיגה, אף שלא הוקרבו ברגל, כיון שהתקיים בהם מה שאמרו
 60 לפרעה (שמות ה א) 'שֶׁלַח אֶת עַמִּי וַיִּחַגְּגוּ לִי בַמִּדְבָּר, מַה שָּׂאִין כֵּן
 61 בְּשִׂתְיָהֶן, שלא קרבו לפני מתן תורה. 'וַיִּשְׁמְחָה מַה שָּׂאִין בְּשִׂתְיָהֶן,
 62 שְׁהִשְׁמְחָה נִוְהַגְתָּ בְּאֲנָשִׁים וּבְנָשִׁים, שנאמר (דברים יד כו) 'וְשִׂמְחָת אֶתְּךָ
 63 וּבִיתְךָ, מַה שָּׂאִין כֵּן בְּשִׂתְיָהֶן – בראייה ובחגיגה, שהנשים פטורות
 64 מהן ככל מצוות עשה שהזמן גרמא, ולא נאמר בהן פסוק הבא
 65 לרבות נשים. ומפורש בדברי רבי יוסי שהראייה לא קרבה לפני
 66 הדיבור, ואם כן בודאי שלדעתו העולה שהקריבו במדבר היתה
 67 עולת תמיד ולא עולת ראייה.
 68 הגמרא חוזרת לדון בראייה שהביא אביי, שלרבי ישמעאל עולת
 69 ראייה היתה. מקשה הגמרא: ורבי ישמעאל, מאי טעמא קא מוקמת
 70 ליה – מה הטעם שהעמדת את שיטתו בבית שמאי, שעולת ראייה
 71 היתה, אף שאין הלכה כמותם, והראייה שהבאת לכך היתה דאי
 72 סלקא דעתך שהעולה שהקריבו ישראל במדבר עולת תמיד הוא, מי
 73 איכא מידי דמעיקרא לא בעי הפשט וניתוח ולכפוף בעי הפשט
 74 וניתוח, והא – והרי מצאנו כך בפירוש בדברי רבי יוסי הגלילי,
 75 דאמר, עולה שהקריבו ישראל במדבר עולת תמיד הוא, כמו
 76 שהתבאר לעיל מדבריו, ואף על פי כן סובר שמעיקרא – מתחילה,
 77 כשהקריבו על פי הדיבור במדבר, לא בעי – לא היתה צריכה
 78 הפשט וניתוח, ולכפוף – מאהל מועד ואילך בעי הפשט וניתוח.
 79 דתנאי, רבי יוסי הגלילי אומר, העולה שהקריבו ישראל במדבר אינה
 80 טעונה הפשט וניתוח, לפי שאין הפשט וניתוח אלא מאהל מועד
 81 ואילך, שאז התפרש דין זה, וקודם לכן לא הצטוו על הפשט
 82 וניתוח. וכשם שלדבריו אין זה קשה שמתחילה לא היו צריכים
 83 הפשט וניתוח ולכפוף התחיבו בהם, כך אין זה קשה לרבי
 84 ישמעאל. אלא מסיימת הגמרא: סמי מכאן – מחק מדברי אביי את
 85 רבי ישמעאל, שאכן אין ראייה שלרבי ישמעאל היתה עולת ראייה,
 86 ויתכן שהיתה עולת תמיד.
 87 הגמרא דנה בפסוק (שמות כד ה) 'וַיִּשְׁלַח אֶת נְעָרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ
 88 עֹלֹת וַיִּזְבְּחוּ זְבָחִים שְׁלָמִים לַה' פְּרִים' שהוזכר לעיל (ע"א): בעי –
 89 הסתפק רב חסדא, הא קרא ה'יכי בתיב – פסוק זה איך הוא נכתב,
 90 וכיצד יש לפרשו. האם יש לחלק את הפסוק לשנים, תחילה נאמר
 91 'וַיִּשְׁלַח אֶת נְעָרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עֹלֹת, ועולות אלו היו פְּרִים ולא
 92 פְּרִים, ואחר כך נאמר 'וַיִּזְבְּחוּ זְבָחִים שְׁלָמִים לַה' פְּרִים, כלומר
 93 שהשלמים היו פְּרִים, שתיבת 'פְּרִים' מוסבת רק על השלמים ולא
 94 על העולות, או דלמא – אולי הפסוק כולו נקרא כאחד, ותיבת
 95 'פְּרִים' מוסבת גם על העולות, ואידי ואידי – זה וזה, בין העולות
 96 ובין השלמים, פְּרִים הוּוּ.
 97 שואלת הגמרא: לִמָּאי נִפְקָא מִינָה – איזו תועלת יש לנו בבירור
 98 ענין זה, הרי מה שהיה היה. משיבה הגמרא: מר וזטרא אמר,
 99 לְפִיפּוּק טַעְמִים – טעמי המקרא, שיש לדעת כיצד להטעים את
 100 הפסוק בקריאת התורה, שאם הפסוק מחולק לשנים, והעולות באו
 101 מהכבשים, אם כן צריך להטעים את התיבות 'וַיַּעֲלוּ עֹלֹת' בטעם
 102 המפסיק אותן מהתיבות שאחריהן, כמו 'אתנחתא' או 'זקף קטון'.
 103 אך אם הפסוק כולו נקרא כאחד, צריך להטעים תיבות אלו בטעם
 104 שאינו מפסיק, כגון 'פשטא' או 'רביעי'.
 105 רב אחא בריה דרבא אמר, נפקא מינה לנודר ואומר, הרי עלי עולה
 106 [שהיא] בעולה שהקריבו ישראל במדבר, מאי – מה דינו, איזו
 107 בהמה עליו להביא לעולה, האם העולות שהקריבו במדבר פְּרִים
 108 הוּוּ, ועליו להביא פר, או שפְּרִים הוּוּ, ועליו להביא כבש.
 109 מסיימת הגמרא: תיקו – תעמוד שאלה זו בספק, שלא נפשטה.
 110 הגמרא חוזרת לדון במחלוקת ששנינו במשנה (לעיל ב) לגבי שיעור
 111 הראייה והחגיגה. מביאה הגמרא משנה אחרת בענין זה: תַּנְן הָתָם
 112 במסכת פאה (פ"א מ"א), אֵלּוּ דְבָרִים שָׂאִין לָהֶם שִׁיעוּר – שלא נתנה
 113 התורה שיעור בכמה יוצאים בהם ידי חובה,

1 וּפְרָטוֹת – פרטי הדינים של אותן המצוות, התפרשו לו לאחר מכן
 2 בְּאֵהָל מוֹעֵד, כשהוקם המשכן וה' דיבר עמו מעל הכפורת. ובכלל
 3 זה מצות הקרבת הקרבנות, שבסיני הצטווה רק לבנות מזבח ששם
 4 יזבחו עולות ושלמים, ולא נתפרשו לו עדיין דיני מתנות הדם,
 5 והפשט וניתוח העולה, והקרבת אימורי השלמים, וכל אלו
 6 התפרשו לו אחר כך באהל מועד. ורבי עקיבא אומר, גם הגְּלִילוֹת
 7 וגם הַפְּרָטוֹת כבר נִאֶמְרוּ למשה בְּסִינֵי, וחזרו וְנִשְׁנְוּ לוֹ פעם שניה
 8 בְּאֵהָל מוֹעֵד, וְנִשְׁתַּלְּשׁוּ – ונאמרו פעם שלישית מפי משה לישראל
 9 בְּעֶרְבוֹת מוֹאָב.
 10 ומבאר אביי את הראייה מהדברים: וְאִי סָלְקָא דְעֵתָךְ – אם תעלה
 11 בדעתך לומר שלרבי ישמעאל העולה שהקריבו ישראל בְּמִדְבָּר
 12 עֹלֹת תְּמִיד הוּא, ולא עולת ראייה, והיו חייבים להקריבה על פי
 13 ציווי ה', כמו קרבן התמיד שבכל הדורות, אם כן קשה, מִי אֵיכָא
 14 מִיּוֹדֵי דְמַעֲיָקְרָא לֹא בְּעֵי הַפְּשֵׁט וְנִיתוּחַ – וכי יתכן שיש קרבן
 15 שמתחילה כשהצטוו עליו לא הצטוו להפשיט את עורו ולנתח את
 16 אבריו, ולכפוף הצטוו שקרבן זה בעי – צריך הפשט וניתוח, שהרי
 17 דין הפשט וניתוח בקרבן עולה נאמר להם רק באהל מועד,
 18 וכשהקריבו את העולה במדבר לא הצטוו עדיין על הפשט וניתוח,
 19 ואיך יתכן שעל עצם הקרבת התמיד הצטוו כבר לפני מתן תורה,
 20 ואחר כך באהל מועד השתנו דיני קרבן התמיד, וצוו גם על הפשט
 21 וניתוח. אלא ודאי שלרבי ישמעאל היתה זו עולת ראייה
 22 שהקריבו מעצמם ולא הצטוו עליה.
 23 ומנין שלרבי אלעזר עולת ראייה היתה, דתנאי, נאמר בתורה לגבי
 24 קרבן התמיד (במדבר כח ו) 'עֹלֹת תְּמִיד הַעֲשִׂיהָ בַהַר סִינֵי, ונחלקו
 25 תנאים בביאור הכתוב, רבי אלעזר אומר, כוונת הלשון 'הַעֲשִׂיהָ'
 26 היא, שְׁמַעְשִׂיהָ – הלכותיה ודיניה של עולת תמיד אכן נִאֶמְרוּ בְּסִינֵי,
 27 וְהִיא עֲצֻמָּה לֹא קָרְבָּה – אבל עדיין לא הקריבו עולת תמיד בסיני.
 28 ואם כן, ודאי שלרבי אלעזר העולה שהקריבו הבכורים במדבר
 29 היתה עולת ראייה. ורבי עקיבא אומר, כוונת הכתוב היא כפשוטו,
 30 שעולת תמיד קְרְבָּה כבר בסיני, ומאז שוב לא פְּסָקָה הקרבת
 31 התמיד, אלא הקריבוהו מידי יום ביומו. ומוסיף רבי עקיבא, אֵלּא,
 32 לפי דברי, מַה אֲנִי מְקַיֵּים – כיצד אפשר את התוכחה שהוכיח עמוס
 33 הנביא לישראל בלשון תמיהה (עמוס ה כה), 'הַזְבָּחִים וּמִנְחַחַת הַנִּשְׁחָתִים
 34 לִי בַמִּדְבָּר אֲרַפְּעִים שְׁנֵה בֵּית יִשְׂרָאֵל, שמשמע שכל אותן שנים לא
 35 הקריבו קרבנות כלל, מכיון שהיו נזופין על שחטאו בחטא העגל,
 36 והרי לְדַבְּרֵי התחילו להקריב קרבן תמיד בהר סיני, והקריבוהו כל
 37 אותן ארבעים שנה בכל יום ויום. אלא מיישב רבי עקיבא, שְׁבָטוּ
 38 שָׁל לִוֵּי שְׁלֹא עָבְדוּ עֲבֹדָה זָרָה ולא חטאו בעגל, הֵן הַקְּרִיבוּ אוֹתָהּ –
 39 את עולת התמיד בכל אותן השנים ממנונם, ושאר ישראל אכן
 40 לא הקריבו קרבנות כל אותן שנים, וזו כוונת הנביא.
 41 עתה מבאר אביי היכן מצאנו בדברי בית הלל, רבי עקיבא ורבי
 42 יוסי הגלילי, שעולת תמיד היתה: בֵּית הַלֵּל, הָא דְאֶמְרֵן – מה
 43 שאמרנו לעיל (ע"א), שבית הלל מפרשים שבפסוק (שמות כד ה)
 44 'וַיַּעֲלוּ עֹלֹת' הכוונה לעולת תמיד. רבי עקיבא, הָא נִמְי דְאֶמְרֵן – גם
 45 שיטתו מבוארת בברייתא שהובאה לעיל, שביאר בפסוק 'עֹלֹת
 46 תְּמִיד הַעֲשִׂיהָ בַהַר סִינֵי' שהתמיד עצמו קרב כבר בהר סיני, שלא
 47 כרבי אלעזר שרק הלכות התמיד נאמרו בהר סיני.
 48 ורבי יוסי הגלילי, דתנאי, רבי יוסי הגלילי אומר, שְׁלֹשׁ מִצְוֹת –
 49 שלשה מיני קרבנות נִצְטְווּ וְיִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב בְּעֹלֹתָם לְרַגֵּל, ואלו הן,
 50 עולת ראייה ושלמי חגיגה ושלמי שְׁמֻחָה. וְיִשׁ בְּרִיאִיהָ מַעֲלָה שָׂאִין
 51 בְּשִׂתְיָהֶן – בחגיגה ובשמחה. וְיִשׁ בְּחִינָה מַעֲלָה שָׂאִין בְּשִׂתְיָהֶן –
 52 בראייה ובשמחה, וְיִשׁ בְּשִׂמְחָה מַעֲלָה שָׂאִין בְּשִׂתְיָהֶן – בראייה
 53 ובחגיגה. ומפרש רבי יוסי את המעלות שבכל אחת מהן: וְיִשׁ
 54 בְּרִיאִיהָ שָׂאִין בְּשִׂתְיָהֶן, שְׁהָרְאִייה עוֹלָה בּוֹלָה לְנִבְוָה כְּכֹל קַרְבָּן עוֹלָה,
 55 מַה שָּׂאִין כֵּן בְּשִׂתְיָהֶן – בחגיגה ובשמחה, שדן שלמים, ויש גם
 56 לבעלים ולכהנים חלק בהן. וְיִשׁ בְּחִינָה מַה שָּׂאִין בְּשִׂתְיָהֶן, שְׁחִינָה
 57 יִשְׁנָה לְפָנֵי הַדְּבַר – חגיגה קרבה עוד לפני מתן תורה, בהר סיני,